

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/65/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3118202675
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3118202675.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho, sudkyne Mgr. Zuzany Holúbkovej a sudkyne JUDr. Gabriely Janákovvej, vo veci navrhovateľky M. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y., ul. K. XXX/XX, zastúpenej O. G., bytom Y., ul. K. XXX/XX, proti otcovi F. Y. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., S. J. XXXX/X, zastúpenému F. Z. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. - O. J. I., ul. Z. K. XXXX/X, o zmenu výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 23. júla 2019, č. k. 17Pc/8/2018-255, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodoval o návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného z dovtedajších 160,- eur mesačne na 260,- eur mesačne a protinávrhu otca na zníženie výživného. Rozhodol tak, že zvýšil výživné z doterajších 160,- eur mesačne na 230,- eur mesačne s účinnosťou od 01.04.2018 do 09.04.2018 a potom na obdobie od 01.10.2018 naďalej. Vo zvyšku návrh na zvýšenie výživného zamietol a v celom rozsahu zamietol návrh otca na zníženie výživného. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Vec právne posúdil podľa §§ 62, 75 a 78 Zákona o rodine. Skutkovo vychádzal zo zistení, že výživné bolo naposledy upravované rozhodnutím súdu v roku 2010 tak, že otec bol zaviazaný prispievať na výživu vtedy maloletej navrhovateľky (ako aj jej brata) po 160,- eur mesačne. V dobe tejto úpravy výživného bola navrhovateľka žiačkou 5. ročníka ZŠ, príjem otca bol cca 33.000,- Kč mesačne + výsluhový dôchodok 700,- eur mesačne. V čase rozhodnutia o zvýšení výživného zistil súd prvej inštancie, že navrhovateľka je študentkou vysokej školy a na strane otca prakticky rovnaký príjem zo zamestnania otca s miernym zvýšením výsluhového dôchodku otca na 780,- eur mesačne. To s výnimkou obdobia 4/18 - 9/18, kedy mal otec znížený príjem pre práceneschopnosť na celkovú výšku 1.152,- eur mesačne. Z majetkových pomerov otca považoval súd prvej inštancie za významné vlastníctvo bytu v G. existujúce však už aj v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Na strane matky navrhovateľky, s ktorou navrhovateľka býva v spoločnej domácnosti zistil súd prvej inštancie príjem zo živnosti vymedzený základom dane 2.176,- eur ročne. Na strane oboch rodičov navrhovateľky bola jedna ďalšia vyživovacia povinnosť k bratovi navrhovateľky, o ktorej zvýšení sa konalo v inom konaní súdu prvej inštancie. Pri daných pomeroch považoval súd prvej inštancie za dôvodné zvýšenie výživného s výnimkou obdobia práceneschopnosti otca na sumu 230,- eur mesačne, a to najmä pre nárast výdavkov na strane navrhovateľky od poslednej úpravy výživného v roku 2010, kedy bola navrhovateľka žiačkou 5. ročníka ZŠ. Absenciu komunikácie navrhovateľky s jej otcom nepovažoval za dôvod nepriznania výživného pre rozpor s dobrými mravmi a túto konflikt navrhovateľky a jej otca považoval súd prvej inštancie za pravidelnú súčasť vzťahu plnoletého dieťaťa s otcom, pokiaľ je otázka výživného riešená súdne.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý žiadal zmenu napadnutého rozhodnutia a ponechanie výživného na pôvodnej výške 160,- eur mesačne. Namietal, že zvýšenie výživného je v rozpore s dobrými mravmi, čo odôvodnil podrobným popisom priebehu minulej úpravy pomerov k navrhovateľke a jej bratovi ako maloletým deťom a praktickou stratou kontaktu s deťmi od ich útleho veku. V týchto otázkach považoval doterajšie konania súdu prvej inštancie o úprave pomerov k vtedy maloletým deťom ako aj exekúciu na vymoženie výživného za ovplyvnené zo strany matky navrhovateľky jej podvodným konaním a pripustil aj ovplyvnenie ich výsledkov korupciou. Svoje rodičovské práva a svoje meno považoval otec navrhovateľky za dlhodobo poškodzované klamstvami zo strany navrhovateľky a jej matky. Otec poukázal na úplnú ignoráciu jeho osoby zo strany navrhovateľky a neochotu akejkoľvek komunikácie z jej strany. Ďalej otec podrobne popísal, prečo nepovažuje zo strany navrhovateľky za preukázané zvýšené náklady odôvodňujúce vyššie výživné a uviedol, že navrhovateľka nepredložila jediný doklad preukazujúci nárast výdavkov na jej strane. Návrh na zvýšenie výživného považoval otec za vec matky, ktorá podľa neho žiada výživné len vo svojom záujme a pre seba, pretože financie z výživného si matka necháva pre seba. Otec poukázal aj na nepravdivé informácie matky o jej príjme, o ktorom sa sama zmienila pri vybavovaní pôžičky v banke a uviedla sumu 820,- eur mesačne. V konaní boli zatajené a skreslené aj majetkové pomery manžela matky navrhovateľky, ktorého príjem je cca 700,- eur mesačne a je vlastníkom bytu v O.. Otec namietal nesprávne zistenie jeho príjmu zo zamestnania, keď tento nie je 33.000,- Kč, ale cca 29.000,- Kč a v potvrdení o príjme predloženom súdu bola nesprávne zohľadnená vrátená daň. Za podstatné pre svoje pomery považoval aj predpoklad nákladov 7.600,- eur na stomatologické zákroky a za nedôvodné považoval, že súd prvej inštancie považoval za príjem aj sumu bolestného 5.000,- eur vyplatenú po dopravnej nehode, pretože z nej otec hradil náklady spojené s liečením utrpených zranení. Otec tiež zdôraznil, že v období od 10/2013 do roku 2015 bol nezamestnaný. Napokon bola podľa otca potrebné zohľadniť, že súčasnú prácu má na dobu určitú a nevedno čo bude po uplynutí dohodnutej doby. Záverom odvolania otec namietal procesný postup súdu pri vyhotovovaní zápisnice z pojednávania a nevykonanie svedeckej výpovede matky navrhovateľky, ako aj jej nevyklúčenie zo zastupovania navrhovateľky, v dôsledku ktorého za navrhovateľku všetko prezentovala jej matka a navrhovateľka po nej iba opakovala.

3. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnuté rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne.

4. V ďalších podaniach účastníci zotrvali na svojich stanoviskách prezentovaných v konaní. Otec navrhovateľky opakovane prezentoval podozrenie, že výživné pre navrhovateľku sa nedostáva k jej rukám a ponecháva si ho matka navrhovateľky. Žiadal, aby si navrhovateľka vybrala výživné z účtu, ktorý otec na tento účel zriadil v N. s dispozičným právom navrhovateľky.

5. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v zmysle ust. § 380 ods. 1 CSP v spojení s § 59 a nasl. CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť podľa § 387 CSP.

6. Zmena výšky vyživovacej povinnosti, ktorá bola predmetom konania aj v tomto prípade, je možná iba vtedy, ak došlo na strane výživou povinných osôb alebo výživou oprávnenej osoby k zmene pomerov (ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine). Pritom postačuje, ak k podstatnej zmene pomerov dôjde čo i len na strane jedného zo subjektov právneho vzťahu výživného na dieťa. Zmenu pomerov na strane navrhovateľky založil súd prvej inštancie v zásade na vyššom veku navrhovateľky a zmene školského zariadenia (z 5. ročníka ZŠ na VŠ). Vyšší stupeň vzdelávania dieťaťa je rozhodovacou praxou všeobecne prijímaný za zmenu pomerov odôvodňujúcu zvýšenie vyživovacej povinnosti. V tomto prípade spočíva zmena dokonca zo základnej školy na vysokú, pretože počas strednej školy navrhovateľky sa výživné na navrhovateľku nezmenilo. Je nespochybniteľné, že štúdium vysokej školy so sebou skutočne prináša podstatne vyššie náklady ako navštevovanie základnej školy. Základný predpoklad pre zvýšenie výživného, a to zmena pomerov, v tomto prípade na strane dieťaťa, bol súdom prvej inštancie zistený správne a správne s ním súd prvej inštancie spojil aj zvýšenie výživného na navrhovateľku. Aj rozsah zvýšenia výživného zodpovedá rozhodovacej praxi keď je porovnateľný s obdobnými vecami. Napr. v konaní KS TN 4Cop/70/2017 bolo otcovi s príjmom 1.450,- eur určené výživné 250,- eur na 18 ročné dieťa, a to pri súčasnej existencii jeho ďalšej vyživovacej povinnosti k desaťročnému dieťaťu vo výške 100,- eur. Naproti tomu výživné 160,- eur mesačne, teda rovnako ako v doterajšej výške pre navrhovateľku, bolo v konaní KS TN 6CoP 97/2016 určené pre každé z dvoch osemnásťročných detí, a to pri príjme otca 700,- eur mesačne, teda podstatne nižšom ako má otec v tomto konaní. V konaní KS TN 17Cop 27/2019 bolo pre dvadšiatročného vysokoškolača určené výživné 150,- eur, avšak príjem otca tu bol len 645,- eur mesačne. Z uvedeného je zrejmé, že ponechanie doterajšej výšky výživného 160,- eur, ako to žiada otec, by pri jeho príjme cca 2.000,- eur mesačne nezodpovedalo rozhodovacej praxi, a to ani pri zohľadnení jeho ďalšej vyživovacej povinnosti.

7. Čo sa týka ostatných odvolacích námietok otca, nenachádza ani v nich odvolací súd dôvod pre zmenu napadnutého rozhodnutia požadovanú otcom. Rovnako ako súd prvej inštancie nepovažuje ani odvolací súd absenciu komunikácie navrhovateľky s otcom za rozpor s dobrými mravmi. Táto okolnosť je závažným nežiaducim javom a nespokojnosť otca s týmto stavom je plne pochopiteľná. Žiaľ v rozvrátených rodinách sa nejedná o výnimočnú situáciu. Deti z takýchto rodín majú často k jednému z rodičov negatívny vzťah, často založený a živený druhým rodičom a trvá dlho, aby získali potrebný nadhľad na vzťah rodičov a dokázali svoj vzťah k druhému rodičovi normalizovať, ak sa im to za život vôbec podarí. I keď je ignorovanie rodiča zo strany dieťaťa nežiaduce, nemožno dieťa za tento postoj trestať zásadným obmedzením jeho materiálneho zabezpečenia založeným na rozpore výživného s dobrými mravmi. Je potrebné si uvedomiť, že uvedený postoj dieťaťa má pôvod v rozvrate rodiny, za ktorý nie je zodpovedné dieťa, ale rodičia.

8. Opodstatnená nie je ani námietka otca spočívajúca v minulej rozhodovacej činnosti súdu prvej inštancie vo veci úpravy pomerov k maloletým deťom. Pre nápravu prípadných pochybení v minulých konaniach bol priestor v nich a tieto konania nemožno revidovať v niektorom ďalšom konaní. Rovnako sa to týka exekúcie na vymoženie výživného. Preto sa odvolací súd nemohol zaoberať žiadnym z pochybení, ktoré vytykal otec konaniam, prebiehajúcim vo vzťahu k navrhovateľke v minulosti.

9. Čo sa týka otcom tvrdeného nedostatku preukázania zvýšených výdavkov navrhovateľky spojených so zmenou štúdia na vysokú školu (v porovnaní so ZŠ navštevovanou navrhovateľkou pri predchádzajúcom rozhodovaní o výživnom), odvolací súd už vyššie uviedol, že táto okolnosť je všeobecne spájaná s nárastom výdavkov, pretože ten je s touto zmenou úplne prirodzene spojený. Požiadavkou na presné vyčíslenie nákladov dieťaťa nemožno ani rozhodnutie o výživnom podmieňovať. Jednak to pri niektorých položkách nie je presne možné, a potom, istú mieru nákladov na dieťa možno dovodiť zo znalosti obvyklého chodu vecí bez toho, aby rodič popri starostlivosti o dieťa, prípadne plnoleté dieťa samo muselo „viesť účtovníctvo“ o svojich výdavkoch. Pokiaľ tvrdenia o rozsahu potrieb dieťaťa zodpovedajú obvyklému chodu vecí, nie je nevyhnutné preukazovať každý jednotlivý výdavok. Vzhľadom na uvedené preto odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie o náraste potrieb navrhovateľky z dôvodu vyššieho veku a s tým spojenou zásadnou zmenou školského zariadenia,

10. Pokiaľ otec opakovane a dôrazne namieťa, že výživné pre navrhovateľku si ponecháva jej matka vo svoj prospech, je vzhľadom na plnoletosť navrhovateľky len na nej, aby sa proti takémuto prípadnému konaniu voči matke bránila. Takáto prípadná skutočnosť nemôže odôvodňovať nezvyšovanie výživného. V konaní však nebolo zistené, že by navrhovateľka bola sama schopná hradiť všetky svoje výdavky. Pritom potrebami dieťaťa nie sú len jeho výlučné výdavky najmä na stravu, ošatenie, hygienu a školu, ale aj podiel na nákladoch bývania a vedenia domácnosti. Aj táto okolnosť odôvodňuje záver, že napriek pomerne vysokému výživnému zo strany otca sa na nákladoch navrhovateľky bude musieť podieľať aj matka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti.

11. Čo sa týka príjmu matky, je pravdou, že tento nebol v konaní exaktne zistiteľný ako v prípade otca, čo je pri príjme z podnikania typické. Ani otcom tvrdený príjem matky 820,- eur mesačne však nemožno považovať za dôvod pre inú výšku výživného z jeho strany. Ako bolo uvedené, náklady navrhovateľky sú aj náklady bývania, a preto by iba výživné zo strany vo výške 230,- eur mesačne neumožňovalo pokryť všetky životné náklady navrhovateľky a musí sa na nich podieľať finančne i jej matka. Životné náklady plnoletého dieťaťa sa približujú k nákladom dospelého, a je nepochybné, že uhradiť ich všetky zo sumy 230,- eur mesačne by bolo veľmi problematické. Na krytí finančných nákladov života navrhovateľky sa tak nepochybné nezanedbateľnou mierou musí podieľať aj jej matka a námietka otca o jej vyššom príjme, než zistenom súdom prvej inštancie nie je spôsobilá privodiť otcom požadovanú zmenu rozhodnutia.

12. Súd prvej inštancie nepochybil ani pri zisťovaní príjmu otca, pretože vrátená daň predstavuje prostriedky, ktoré môže otec použiť rovnako ako príjem a nie je dôvod jej sumu do príjmu otca nepočítať. Podľa odvolacieho súdu nemení nič na správnosti zvýšenia výživného predpoklad budúcich výdavkoch na stomatologický zákrok otca. Jeho výška 7.600,- eur napokon svedčí tiež o dobrej životnej úrovni otca, pretože takýto výdavok nie je v možnostiach nezanedbateľnej časti produktívnej populácie. Pokiaľ otec tvrdí použitie bolestného 5.000,- eur na náklady liečenia zranení, ktoré k vyplateniu bolestného viedli, nemôže byť táto námietka v podstatnej časti dôvodná vzhľadom na úhradu veľkej časti liečebných nákladov zo zdravotného poistenia. Pokiaľ otec zmieňoval svoju nezamestnanosť v období od 10/2013 do roku 2015, za toto obdobie súd prvej inštancie výživné nezvyšoval a je preto pre vec irelevantné. Práceschopnosť v roku 2018 súd prvej inštancie dôsledne zohľadnil. Čo sa týka práce otca na dobu určitú, v čase rozhodnutia súdu tento pracovný pomer trval, a preto z neho súd prvej inštancie správne vychádzal.

13. Napokon nie sú opodstatnené ani námietky procesného postupu súdu prvej inštancie ohľadom zápisnice z pojednávania a nevypočutia matky navrhovateľky ako svedkyne. Zápisnica z pojednávania

podstatný obsah priebehu pojednávania obsahuje a pri súčasnom vyhotovovaní zvukového záznamu nie je dôvod nepreferovať jej čo najväčšiu stručnosť. Čo sa týka svedeckej výpovede matky navrhovateľky, je zrejmé, že dôvodom pre jej návrh bolo, aby nemohla zastupovať navrhovateľku, čo nie je opodstatnený dôvod pre výsluch svedka. Tak ako spôsob príjmu sumy výživného je plne vecou plnoletej navrhovateľky, tak bola jej vecou aj voľba zástupcu.

14. Vzhľadom na uvedené krajský súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 52 CMP, a žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).